01740203

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក.)

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ

កំណែលើកទី ២៧

ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

សេចក្តីសង្ខេប 2

I. **សេចក្តីផ្តើម** 3

II. **វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានឆាប់រហ័ស** 10

III. **ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត** 12

ក. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត 12

ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ 12

IV. **ផែនការបញ្ចប់សវនាការ** 14

V. **ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ** 14

ក. សំណុំរឿង០០២/០២ 14

ខ. សំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ 16

VI. **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន** 16

ឧបសម្ព័ន្ធ ៖ តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកសម្រាប់ការបញ្ចប់ផែនការ ដែលរួមមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ។

សំគាល់៖

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានកែសម្រួលរៀងរាល់មួយត្រីមាសម្តង ក្នុងគោលបំណងរៀបចំផែនការ។ មាតិកានៃគម្រោងនេះ រួមមានការប៉ាន់ប្រមាណនូវពេលវេលាសម្រាប់សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់នៃ អ.វ.ត.ក. គិតត្រឹមពេលនៃការកែសម្រួលនេះ។ កត្តាមួយចំនួន ក្នុងនោះរួមមានការវិវត្តនៃដំណើរការនីតិវិធី គឺអាចមានឥទ្ធិពលទៅលើការប៉ាន់ប្រមាណទុកទាំងនេះ។ ហេតុដូច្នេះ ពេលវេលាដែលគ្រោងទុកទាំងឡាយមិនផ្ទុះបញ្ចាំងតម្រូវការតាមផ្លូវច្បាប់ទៅលើព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ខុសៗគ្នា នឹងត្រូវសម្រេចនៅពេលណានោះឡើយ។ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានរៀបចំនិងចេញដោយការិយាល័យរដ្ឋបាលដោយមានការចូលរួមយោបល់ពីការិយាល័យតុលាការទាំងអស់។

សេចក្ដីសង្ខេប

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះ”) ត្រូវបានរៀបចំឡើងជាលើកដំបូងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះពិភាក្សាយោបល់ពីសំណាក់ការិយាល័យរដ្ឋបាលជាមួយនឹងចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះផ្សេងៗ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទិននឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់។ នេះគឺជាការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំត្រីមាសទី២៧ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះដែលបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

នៅក្នុងកំឡុងត្រីមាសនេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានទទួលចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបន្តការពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤។

01740205

I. សេចក្តីផ្តើម

១ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ”) បានចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់ខ្លួននៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ និងបានដំណើរពេញលេញបន្ទាប់ពីការអនុម័តវិធានផ្ទៃក្នុងនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។ អណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺដើម្បីកាត់សេចក្តី “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩”[1]។

២ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះបានបរិយាយយ៉ាងលម្អិតដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ A/RES/68/247B ដែលក្នុងចំណោមបញ្ហាផ្សេងៗទៀត បានកំណត់អាណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឲ្យរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចប់ ដោយមានផែនទីបង្ហាញផ្លូវច្បាស់លាស់មួយ។ ឯកសារនេះធ្វើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដោយមានការពិគ្រោះយោបល់តាមរយៈការិយាល័យរដ្ឋបាល ជាមួយចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការបញ្ចប់នេះរៀងរាល់ត្រីមាស។ ឯកសារនេះគឺជាកំណែលើកទី២៧ ហើយបានបញ្ចូលនូវការកែតម្រូវនានា ដោយផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពនៃដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែតុលា ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០។

៣ ឯកសារនេះផ្តោតជាពិសេសលើវឌ្ឍនភាពថ្មីៗ នៅក្នុងសំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់ទាំងបីដែលបច្ចុប្បន្ន កំពុងស្ថិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីប្រភេទនៃរឿងក្តី ព្រមទាំងស្ថានភាពនៃសំណុំរឿងទាំងនោះ និងជំហាននានាដែលត្រូវបំពេញមុនពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការទាក់ទិននឹង សំណុំរឿងកំពុងរង់ចាំបច្ចុប្បន្ន នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

[1] កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣។

បញ្ចប់ជាស្ថាពរតាមផ្លូវច្បាប់។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២ នឹងត្រូវបញ្ចប់នៅពេលមានការវិនិច្ឆ័យស្ថាពរទៅលើសំណុំរឿង ០០២/០២[2]។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានថ្លែងជាសាធារណៈថា នឹងពុំមានសំណុំរឿងបន្ថែមទៀតទេ បន្ទាប់ពីសំណុំរឿង០០៤[3]។ ហេតុនេះ សំណុំរឿងដែលមាននាពេលនេះគឺជាសំណុំរឿងសរុបដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវចាត់ការតាមនីតិវិធី។

៤ **សំណុំរឿង០០១** ប្រឆាំងនឹង កាំង ហ្គេចអ៊ាវ (ហៅ ឌុច) គឺជាសំណុំរឿងដំបូងដែលបានជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ នៅថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានប្រកាសសាលដីការបស់ខ្លួន នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើឱ្យសំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ចប់ស្ថាពរ។ ជនជាប់ចោទបានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យខណៈដែលកំពុងតែអនុវត្តទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។

៥ អង្គជំនុំជម្រះបានបំបែកបទចោទនៅក្នុង**សំណុំរឿង ០០២** ទៅជាសវនាការចំនួនពីរ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រម នៅក្នុងសវនាការដំណាក់កាលទីមួយដែលមានឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០២/០១ នៅថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ខៀវ សំផន[4]។ ជនជាប់ចោទចំនួនពីរនាក់ទៀតនៅក្នុងរឿងក្តី គឺ អៀង សារី បានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ និង អៀង ធីរិទ្ធ បានទទួលមរណភាពនៅ និងថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥ ហេតុដូចនេះ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងពួកគេត្រូវបានរំលត់។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ និងត្រូវបានផ្តន្ទាទោសម្នាក់ៗឱ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។ ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿងនេះត្រូវបាន បញ្ចប់នៅថ្ងៃទី២៣

---

[2] នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុនានាដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឬសំណុំរឿង ០០២/០២៖ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ E439/5)។

[3] *សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទីអំពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរថ្មីៗចំនួន២ ថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍សាធារណៈដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទិននឹងការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ចេញផ្សាយថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទិននឹងបន្ទុកការងាររបស់ អ.វ.ត.ក ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤។*

[4] សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ E313)។

ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយមានការប្រកាសសាលដីកាអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ អង្គជំនុំជម្រះតម្កល់សាលក្រមសម្រេចផ្តន្ទាទោសអស់មួយជីវិតលើជនជាប់ចោទទាំងពីរ[5]។

៦ ការជំនុំជម្រះទីពីរកំពុងដំណើរការក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដែលមានឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០២/០២ បានផ្តោតលើជម្រើសតំណាងបទចោទមួយចំនួនដែលនៅសល់ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ បទចោទទាំងនោះរួមមាន៖ អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្ម សង្គ្រាម និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិលើប្រធានបទ ការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម វៀតណាម សហករណ៍ត្រាំកក់ (រួមទាំងមន្ទីរសន្តិសុខក្រាំងតាចាន់និងការប្រព្រឹត្តលើពុទ្ធសាសនិក) មន្ទីរសន្តិសុខចំនួន ៤ កន្លែង ការដ្ឋានការងារចំនួន ៤ កន្លែង ការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង និងការដាក់បទបញ្ជាលើអាពាហ៍ពិពាហ៍។ សវនាការលើភស្តុតាងចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី០៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសង្ខេបផ្ទាល់មាត់ទៅលើសំអាងហេតុនិងសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រម នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងចេញសាលក្រមទាំង ០៣ ភាសាផ្លូវការ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩។ អង្គជំនុំជម្រះ រកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ហើយបានផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត[6]។ ក្រោយពី ទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា នួន ជា និង ខៀវ សំផន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩។

៧ នៅថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ នួន ជា ទទួលមរណភាពក្នុងអាយុ៩៣ឆ្នាំ ខណៈដែលទទួលព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង នួន ជា នៅថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ និងបានបំភ្លឺបញ្ជាក់ថា ការសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹង នួន ជា។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខបន្តទៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ប្រឆាំងនឹង ខៀវ សំផន តែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។

---

[5] សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ F36)។

[6] សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ E465)។

៨ កិច្ចស៊ើបសួរនៅក្នុង**សំណុំរឿង ០០៣** (ពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត) **និង សំណុំរឿង ០០៤** បានផ្តួចផ្តើមឡើង ក្រោយពេលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ ហើយបន្ទាប់មកចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ បន្ទាប់មក សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបំបែកសំណុំរឿង ០០៤ ចេញជាសំណុំរឿងចំនួនបី៖ សំណុំរឿង ០០៤/០១ ពាក់ព័ន្ធនឹង អ៊ឹម ចែម សំណុំរឿង ០០៤/០២ ពាក់ព័ន្ធនឹង អោ អាន និង សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់ គឺ សំណុំរឿង ០០៤ ប្រឆាំងនឹង យឹម ទិត្យ។

៩ នៅថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដំណោះស្រាយ ដោយមានសំអាងហេតុលើកលែងចោទប្រកាន់សំណុំរឿង ០០៤/០១ ប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ចែម។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយនៅមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើយុត្តាធិការបុគ្គល ក្នុងនោះរួមមាន នីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះផងដែរ។ សេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដែលថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមិនមានយុត្តាធិការលើ អ៊ឹម ចែម ចាត់ទុកជាបានការដែលជាការបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះ[7]។

១០ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរដាច់ពីគ្នា និងផ្ទុយគ្នា នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ នៅថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ដោយប្រកាសជាឯកច្ឆ័ន្ទ “ថា ការចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរ ដែលផ្ទុយគ្នារបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺខុសច្បាប់”។ ដោយសារអង្គជំនុំជម្រះ “មិនអាចទទួលបានសម្លេងគាំទ្រ យ៉ាងតិចបួនសម្លេង សម្រាប់ចេញសាលដីកា ផ្អែកលើសំអាងហេតុរួមគ្នា លើអង្គសេចក្តីបានឡើយ” ចៅក្រមបានភ្ជាប់នូវយោបល់របស់ខ្លួនជាមួយសេចក្តីពិចារណាជាឯកច្ឆ័ន្ទ[8]។ ក្រោយពេលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងប្រឆាំង អោ អាន ត្រូវបានបញ្ចប់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ពុំមាន “ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែល

---

[7] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/១/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (អបជ៥០) (ឯកសារ D308/3/1/20)។

[8] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (អបជ៦០) (ឯកសារ D359/24-D360/33)។

01740209

ជាក់លាក់ និងអាចអនុវត្តបាន”[9]។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបង្គាប់ឲ្យបោះត្រា និងដាក់សំណុំរឿង ០០៤/០២ ទៅក្នុងបណ្ណសារនៅថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដោយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការលើសំណុំរឿងនេះ[10]។

១១ ដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ មានវឌ្ឍនភាព ដូចខាងក្រោម៖

ក- នៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរផ្សេងគ្នា ក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ប្រឆាំង មាស មុត ជាភាសាធ្វើការរបស់ចៅក្រមនីមួយៗ (ខ្មែរ និងអង់គ្លេស) ដែលការបកប្រែនឹងដាក់តាមក្រោយ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិចោទប្រកាន់ មាស មុត ពីអំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម និង បទល្មើសក្រោមច្បាប់ជាតិ[11]។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិបានទម្លាក់ការចោទប្រកាន់ដោយមូលហេតុពុំមានយុត្តាធិការបុគ្គល[12]។ ដីកាសំណោះស្រាយទាំងពីរមានអមដោយសេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ សំណៅបកប្រែដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិជាភាសាអង់គ្លេស នៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ ចំណែកសំណៅបកប្រែដីកាដំណោះស្រាយជាភាសាខ្មែរត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួនបីត្រូវបានដាក់ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ។ មេធាវីការពារក្តី និងសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ (ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ)។ ចំណែកឯសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ។ ចម្លើយតប និងការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ត្រូវបានដាក់ដោយភាគី ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ នៅចុងត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៩។ ជាងនេះទៀត នៅថ្ងៃទី០៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិលើភាពទទួលយកបាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ នៅថ្ងៃទី២៧ ដល់ ថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបើកសវនាការ ចំនួន០៣ថ្ងៃ លើ

---

[9] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/អជសជ/អជតក (ឯកសារ E004/2/1/1/2)។

[10] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D363/3)។

[11] សំណុំរឿងលេខ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D267)។

[12] សំណុំរឿងលេខ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D266)។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ។ នៅថ្ងៃទី០៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ សហមេធាវីការពារក្តី មាស មុត បានដាក់ឯកសារក្នុងលក្ខខណ្ឌសម្ងាត់បន្ថែមលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួនប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។ ចម្លើយតបរបស់សព្រះរាជអាជ្ញា និងការឆ្លើយតបរបស់សហមេធាវីត្រូវបាន សង្ខេបដោយពេញលេញនៅត្រឹមថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២។ នៅថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបានស្នើដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែមនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ។ សំណើនេះត្រូវបានធ្វើសារណាពេញលេញនៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ និងត្រូវបានសម្រេចសេចក្តីដោយអង្គជំនុំជម្រះនៅថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា[13]។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះព្យាករណ៍ថានឹងអាចចេញសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយនៅត្រឹម ត្រីមាសទី១ ក្នុងឆ្នាំ២០២១[14]។

ខ- នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរផ្សេងគ្នាក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ប្រឆាំងនឹង យឹម ទិត្យ ជាភាសារបស់ចៅក្រមនីមួយៗ (ភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស) និងការបកប្រែដាក់ជូនពេលក្រោយ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិសម្រេចចោទប្រកាន់ យឹម ទិត្យ ពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម និងបទល្មើសតាមច្បាប់កម្ពុជា[15]។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ ដោយមូលហេតុពុំមានយុត្តាធិការបុគ្គល[16]។ ដីកាដំណោះស្រាយមានអមដោយសេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ សំណៅបកប្រែជាភាសាខ្មែរនៃដីកាដំណោះស្រាយត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ចំណែកឯភាសាអង់គ្លេស នៅថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៥ ត្រូវបានដាក់ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ៖ មេធាវីការពារក្តី និងសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ (ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ) សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានប្តឹង

[13] សំណុំរឿងលេខ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D266/25)។ សំណើចំនួនពីររបស់មេធាវីការពារក្តីដែលបានដាក់ស្របពេលនឹងសេចក្តីពិចារណារបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ត្រូវបានសម្រេចសេចក្តីនៅថ្ងៃដដែលនោះ។ សូមមើល ឯកសារ D266/24-D267/32 និងឯកសារ D267/33។

[14] ត្រូវបានគ្រោងត្រឹមត្រីមាសទី៣ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ នៅក្នុងកំណែទី២៥ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ។

[15] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D382)។

[16] សំណុំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D381)។

ឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ ហើយមេធាវីការពារក្តី ក៏បានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការចេញដីកាដំណោះស្រាយដោយឡែកពីគ្នាផងដែរ។ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អន្តរជាតិលើភាពទទួលយកបាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ការគ្រោងទុករបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះថា សាលដីការបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយនៅត្រឹមត្រីមាសទី១ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ពុំមានការប្រែប្រួលទេ។

១២ តាមរយៈការវិវត្តក្នុងត្រីមាសចុងក្រោយនេះ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំណត់ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ចំនួនបីសម្រាប់សំណុំរឿងដែលអង្គជំនុំជម្រះបានទទួល។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ដែលនៅសេសសល់ចំនួនពីរនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ និង ការព្យាករណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធគឺ៖

(i) ការចេញសាលដីកាជាភាសាផ្លូវការទាំងបីភាសា (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២២)។

១៣ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ ព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់សរុបចំនួន០២ ត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកិច្ចស៊ើបសួរ។ ក្នុងករណីសំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ មានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់បន្ថែមទៀតសម្រាប់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនិងបណ្តឹងសាទុក្ខ[17]។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់សម្រាប់ដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកិច្ចស៊ើបសួរដែលបន្តនៅសេសសល់ គឺ៖

(ii) សេចក្តីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ថាតើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿងនោះ (ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១) និង

(iii) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ថាតើបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១)។

---

[17] ដោយសារស្ថានភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្ន នៅពេលនេះយើងមិនអាចព្យាករចំណុចពេលវេលាជាក់លាក់ទាក់ទិននឹងគ្រោងការជំនុំជម្រះក្តីបានឡើយ។

II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានឆាប់រហ័ស

១៤ ដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកន្លងទៅត្រូវបានរំខាន ដោយភាពមិននឹងនថ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលចេះតែបន្តកើតមាន ដែលបណ្តាលឲ្យបុគ្គលិកជាតិធ្វើកូដកម្មមិនធ្វើការចំនួនពីរលើកក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៣ ព្រមទាំងបុគ្គលិកចេញចូលពីមុខតំណែងដោយមិនសមហេតុផល។ ការអនុម័តរបស់ មហាសន្និបាតទៅលើឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធ ២០១៤-២០២០ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលបានធ្វើឲ្យមានស្ថិរភាពដល់ស្ថានភាពថវិកានិងធ្វើឲ្យ មានការផ្តោតមូលទៅ លើការធ្វើឲ្យវិវត្តទៅមុខនៃអាណត្តិតុលាការ។ ចំពោះភាគីជាតិវិញ ការលំបាកផ្នែកលំហូរសាច់ប្រាក់ បាននាំឲ្យមានការពន្យារពេលបើកប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់បុគ្គលិកជាតិនៅក្នុង កំឡុងពាក់កណ្តាល ឆ្នាំ២០១៥ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការផ្តោតអារម្មណ៍ និងទឹកចិត្តបំពេញការងារ។

១៥ ក្រោយពីមានការសម្តែងនូវការគាំទ្រពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងលក្ខណៈជាវិធានការពិសេស បានអនុញ្ញាតឲ្យអគ្គលេខាធិការសម្រេច កំណត់ទឹកប្រាក់ចំនួនមិនលើសពី ៧ លានដុល្លារ នៅក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ដើម្បីបន្ថែមបង្គ្រប់ធនធានថវិកាស្ម័គចិត្តរបស់ភាគីអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សម្រាប់រយៈពេលគិតចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ដល់ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។ សកម្មភាពទាន់ ពេលវេលានេះបានជួយសម្រួលយ៉ាងច្រើនដល់ប្រតិបត្តិការនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ មិនឲ្យរអាក់រអួលក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២០ ដោយបើកឱកាសឲ្យមានការរៃអង្គាសថវិកាស្ម័គ្រចិត្តបន្តទៀត។ ជាងនេះទៀត ការសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការផ្តល់វិភាគទានដោយផ្ទាល់ចំនួន ៣,៨ លានដុល្លារ ដើម្បីចំណាយទៅលើប្រាក់បៀវត្សបុគ្គលិកជាតិ០៦ ខែដំបូងក៏ដូចជាចំណាយប្រតិបត្តិការសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលជួយដល់ប្រតិបត្តិការបច្ចុប្បន្នរបស់ភាគីជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ ដោយរួមបញ្ចូលគ្នាបែបនេះវិធានការទាំងនេះធានាថា ទំហំការងារបច្ចុប្បន្នរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានបន្តទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ជានិច្ច និងការផ្តល់ថវិកា។ វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្តដែលទទួលបានសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ គិតមកត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ មានចំនួន ៤,៣ លានដុល្លារ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិ និងចំនួន ១,២ លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីជាតិ។ ថវិកា

នេះដើម្បីបង្គ្រប់តាមតម្រូវការថវិកាដែលបានកែសម្រួលសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ ចំនួន ១១,៧ លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិ និង ៤,៩ លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីជាតិ[18]។

១៦ នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានអនុម័តវិសោធនកម្មទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការកាត់បន្ថយទៅលើវិសាលភាពកិច្ចស៊ើបសួរ ល្មើកណាវិសាលភាពស៊ើបអង្កេតដែលបានកាត់បន្ថយជាតំណាងឲ្យបទចោទ និងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ជនសង្ស័យតាមការចោទប្រកាន់[19]។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានកាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត ក្នុងសំណុំរឿង០០៣, អោ អាន ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ និង យឹម ទិត្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ អនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនេះ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានសិទ្ធិអំណាច កាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្តីមួយដោយមិនរួមបញ្ចូលអង្គហេតុជាក់លាក់មួយចំនួន ដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដរាបណាអង្គហេតុដែលនៅសល់ដែលត្រូវជម្រះ គឺជាតំណាងវិសាលភាពនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ[20]។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ចប់ កិច្ចនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលមានចែងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលមិនមានបញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឬសំណុំរឿង ០០២/០២។

១៧ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានបន្តកិច្ចសន្យាផ្នែកសេវាកម្មរបស់បុគ្គលិកឯកទេសភាសាមួយចំនួន ដើម្បីគាំទ្រដល់ការិយាល័យតុលាការទៅតាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានាសេវាបកប្រែបានទាន់ពេលវេលា។

១៨ នៅក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ការចម្លងជំងឺកូវីដ១៩ នៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ ចាប់ថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ដល់ថ្ងៃទី០១ ខែធ្នូ[21] និងម្តងទៀត នៅថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ រហូតដល់ពេលធ្វើរបាយការណ៍នេះ *ការរៀបចំបែបផែនការងារបណ្តោះអាសន្ន* ត្រូវបានដាក់ចេញ

---

[18] តួលេខថវិកាដែលបានកែសម្រួលសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០-២០២១ ត្រូវបានគាំទ្រដោយក្រុមបណ្តាប្រទេសដែលមាន ចំណាប់អារម្មណ៍ នៅថ្ងៃទី២៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

[19] វិធាន៦៦ស្ទួន។

[20] វិធាន៨៩*ស្ទួន៣*។

[21] ការរៀបចំទាំងនេះមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះបុគ្គលិកអន្តរជាតិពីថ្ងៃច័ន្ទ ទី២៣ ហើយចំពោះបុគ្គលិកជាតិពីថ្ងៃពុធ ទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២០។

01740214

អនុវត្តសម្រាប់គ្រប់បុគ្គលិកទាំងអស់[22]។ រាល់ធនធានទាំងអស់ ទាំងផ្នែករដ្ឋបាល ព្រមទាំងផ្នែកតុលាការ ត្រូវបានផ្តល់ដល់បុគ្គលិកទាំងអស់ពីចម្ងាយ ក្នុងគោលបំណងជួយសម្រួលដល់និរន្តភាពដំណើរការរដ្ឋបាល និងតុលាការ។

III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត

១៩ ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរួមមានយុត្តាធិការរបស់ (ក) ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និង (ខ) អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

ក. *ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត*

២០ អាណត្តិកំណត់ដោយច្បាប់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅថ្ងៃដូចគ្នានឹងអាណត្តិរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះដែរ។

ខ. *អង្គបុរេជំនុំជម្រះ*

២១ ក្នុងពេលចាប់ផ្តើមត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២០ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលបណ្តឹងចំនួន ១៤ ពោលគឺ សំណើបន្ទាន់បង្ខំចំនួន ២ និងបណ្តឹងចំនួន ១ បន្ថែមលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ៤ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ (បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ៣ ទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាដំណោះស្រាយ) សំណើបន្ទាន់បង្ខំចំនួន ០១ និង បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៦ (បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៥ ទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាដំណោះស្រាយ) ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤។ នៅក្នុងរយៈពេលធ្វើរបាយការណ៍ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់បង្ខំចំនួន ២ និង

[22] ការរៀបចំទាំងនេះណែនាំដល់បុគ្គលិកទាំងអស់ឲ្យបំពេញការងារពីចម្ងាយ ពីកន្លែងមួយនៅក្នុង ឬខាងក្រៅការិយាល័យ។ សូមមើលគោលការណ៍ណែនាំផ្នែករដ្ឋបាលសម្រាប់ការិយាល័យស្តីពីការរាលដាលនៃជំងឺកូវីដណាថ្មី (កូវីដ១៩) (កថាខណ្ឌ១៤ និង៣៣ នៃ *កំណែលើកទី១ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០* និងកថាខណ្ឌ ១៥ និង ២៦ នៃ*កំណែលើកទី៤* បច្ចុប្បន្ន*នៅថ្ងៃទី១៤ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០*)។

សំណើសុំបន្ថែមមួយក្នុងសំណុំរឿង០០៣។ នៅចុងរយៈពេលធ្វើរបាយការណ៍ បណ្តឹងចំនួន ១១ នៅតែរង់ចាំការសម្រេចនៅមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤[23]។

២២ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានបំណងចេញសេចក្តីសម្រេចលើដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ ក្នុងរយៈពេល ៤ ត្រីមាស ក្រោយពីទទួលបានសារណាពេញលេញលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍[24]។ ដើម្បីចេញសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង នឹងដីកាសម្រេចលើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អង្គជំនុំជម្រះអាចត្រូវការពេលវេលាប្រមាណពីរត្រីមាស ក្រោយពេលចេញសេចក្តីសម្រេចទៅលើបណ្តឹងណាមួយប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ[25]។

២៣ អាស្រ័យលើកាលៈទេសៈនៃបុគ្គលិករបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បណ្តឹងដែលពុំបានមើលឃើញពីមុនពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងបច្ចុប្បន្ន និងការបកប្រែបានលឿនលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគី និងសេចក្តីសម្រេចតុលាការជាបីភាសាធ្វើការទាំងអស់របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ការប៉ាន់ស្មាននាពេលបច្ចុប្បន្នមានដូចខាងក្រោម[26]៖

ក. ក្នុង*សំណុំរឿង ០០៣* បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរត្រូវបានផ្តល់សារណាពេញលេញនៅត្រឹមថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែមត្រូវបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដែលត្រូវបានធ្វើសារណាពេញលេញនៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០។ ការប៉ាន់ស្មានដែលមានការកែសម្រួលឡើងវិញ គឺនឹងមានសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយចេញនៅត្រឹម ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង

---

[23] សំណុំរឿងលេខ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៣៥)៖ ឯកសារ D266/2, D266/22, D267/3, D267/4, D267/24, D267/27, D269/3។ សំណុំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៦១)៖ ឯកសារ D381/18-D382/21, D381/19, D381/20, D381/29, D382/4/1, D382/22, D384/5។ ឯកសារទាំងអស់ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ជាឯកសារសម្ងាត់។

[24] ការគ្រោងទុកនេះត្រូវបានប៉ាន់ស្មានឡើងវិញពី ២ ទៅ ៤ ត្រីមាសនៅក្នុងកំណែលើកទី២៤ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះ។

[25] ការគ្រោងទុកនេះផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២។

[26] ការគ្រោងទុករបស់អង្គជំនុំជម្រះក៏ពិចារណាផងដែរទៅលើផលប៉ះពាល់នៃកូវីដ១៩ លើវឌ្ឍនភាពការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះ។ អំពីសំណើរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលសុំការបំភ្លឺលើផលប៉ះពាល់កូវីដ១៩ លើវឌ្ឍនភាពការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបដិសេធមិនបង្ហាញព័ត៌មានបន្ថែម។

ដីការបស់សហចៅក្រមអន្តរជាតិលើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានវាយតម្លៃជាថ្មីថា យ៉ាងឆាប់បំផុតនឹងចេញនៅក្នុងត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១។

ខ ក្នុង*សំណុំរឿង ០០៤* បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយបានដាក់សារណាពេញលេញនៅត្រឹមថ្ងៃទី២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០។ ការគ្រោងទុកគឺ នឹងមានសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយអាស្រ័យ លើភាពស្មុគស្មាញ និងទំហំនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ត្រឹមត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១ នៅដដែល។ សេចក្តីសម្រេច លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ លើការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចរំពឹងថា យ៉ាងឆាប់បំផុតនឹងចេញនៅត្រឹមត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០២១។

IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ

២៤ រង់ចាំរហូតដល់មានសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះថាតើសំណុំរឿងទាំងពីរ ឬណាមួយនៃ**សំណុំរឿង០០៣** និង/ឬ **សំណុំរឿង ០០៤** ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ទើបអាចមានការប៉ាន់ប្រមាណលើពេលវេលាដែលត្រូវការដើម្បីបញ្ចប់សវនាការទាំងនេះ។ ការវាយតម្លៃទៅលើពេលវេលាដែលត្រូវការអាចនឹងពឹងផ្អែកលើចំនួនចុងចោទ និងភាពស្មុគស្មាញនៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នៃបទចោទទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះផង។

V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ

ក. *សំណុំរឿង០០២/០២*

២៥ នៅថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមជំនុំជម្រះ ដោយមានមូលដ្ឋានតែមួយប៉ុណ្ណោះ[27]។ ដោយពិចារណាលើទំហំ កម្រិត និងភាពស្មុគស្មាញនៃកិច្ចនីតិវិធីរបស់សំណុំរឿង០០២/០២ និងបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ និង/ឬអង្គហេតុដែលបង្ហាញដោយមេធាវី

---

[27] សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ (ឯកសារ F50)។ មេធាវីការពារក្តីឆ្លើយតបនៅថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ (សូមមើល ឯកសារ F50/1)។

ការពារក្តី ខៀវ សំផន នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ[28] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបាន អនុញ្ញាតរយៈពេល១៨០ថ្ងៃបន្ថែមក្នុងការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ តែមួយភាសា[29]។ បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបាន ជូនដំណឹងជាភាសាបារាំងនៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០[30]។ តាមការបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ[31] សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនតែមួយភាសា នៅថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០[32]។ ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរំពឹងថានឹងដាក់ក្នុងរយៈពេល ៤០ថ្ងៃ ក្រោយពីការជូនដំណឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា[33]។ ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបទាំង នោះនឹងត្រូវបើកសវនាការផ្ទាល់មាត់ដែលកំពុងគ្រោងនឹងធ្វើឡើងនៅក្នុងត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១។

២៦ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរំពឹងថា សាលដីកានឹងត្រូវចេញទាំងបីភាសាផ្លូវការនៅត្រឹមត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២២[34]។ ការព្យាករណ៍នេះគឺអាស្រ័យលើភាពស្មុគស្មាញនិងតម្រូវការនៃដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខ និងកត្តាពាក់ព័ន្ធនានា ដូចជា បុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ សុខភាព និងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ព្រមទាំង សេវាបកប្រែឯកសារទាន់ពេលវេលា។

---

[28] មេធាវីការពារក្តីបានបង្ហាញកំហុសអង្គច្បាប់ និង/ឬអង្គហេតុចំនួនប្រមាណ១៨២៤ចំណុច នៅក្នុងសាលក្រមជំនុំជម្រះ និង សេចក្តីសម្រេចចំនួន ៣៥៥ ផ្សេងទៀត (សេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ចំនួន ១៥៩ និង សេចក្តីសម្រេចលាយលក្ខណ៍អក្សរចំនួន ១៩៦) របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

[29] វិធាន១០៧(៤)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវដាក់ក្នុងរយៈពេល៦០ ថ្ងៃគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹង អំពីការប្តឹងសាទុក្ខ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានផ្តល់ពេលវេលាបន្ថែមចំនួន ១៨០ ថ្ងៃដល់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការដាក់បណ្តឹង សាទុក្ខរបស់ខ្លួន និងបង្កើនចំនួនទំព័រតាមការណែនាំអនុវត្ត ពី ៦០ ទំព័រ ដល់ ៧៥០ ទំព័រ។

[30] សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (ឯកសារ F54)។ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ មាត្រា ៧.១ តម្រូវឲ្យឯកសារទាំងអស់ត្រូវដាក់ជាភាសាខ្មែរ ព្រមទាំងភាសាអង់គ្លេស ឬភាសាបារាំង។ ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរត្រូវបានដាក់នៅ ថ្ងៃទី១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០។

[31] អង្គជំនុំជម្រះបានបង្គាប់ឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងរយៈពេល ១២០ ក្រោយពេលបាន ទទួលការជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ក្រោយមក អង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់ទំព័របន្ថែមចំនួន ១៤៥ (សរុប ៤៩៥) ដើម្បីឆ្លើយឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន។

[32] សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (ឯកសារ F54/1)។ ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី២៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២០។

[33] ការឆ្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី០៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១៖ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧- អវតក/អជតក (ឯកសារ F54/2)។

[34] ផលប៉ះពាល់របស់កូវីដ១៩ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះចាត់ទុកថាមិនប៉ះពាល់ដល់ការគ្រោងទុកបច្ចុប្បន្ននេះទេ។

ខ. *សំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤*

២៧ ប្រសិនបើសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ បន្តទៅមុខរហូតដល់ដំណាក់ កាលជំនុំជម្រះនោះ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ ឬបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងអាចកើតឡើង។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយហេតុថាយើងមិនដឹងថាសំណុំរឿង ណាមួយដំណើរការរហូតដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ និងមិនដឹងពីបទចោទណាខ្លះនោះ វាហាក់ដូចជា ឆាប់ពេកក្នុងការផ្តល់នូវការប៉ាន់ស្មានចំពោះពេលវេលា ដែលតម្រូវក្នុងការសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខណាមួយនៃសំណុំរឿងពាក់ព័ន្ធ។

VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២៨ សម្រាប់*ឆ្នាំ២០២១* ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ពីរត្រូវបានរំពឹងទុកគឺ ការចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាដំណោះស្រាយក្នុង (i) សំណុំរឿង ០០៣ ប្រឆាំង មាស មុត និង (ii) សំណុំរឿង០០៤ ប្រឆាំង យឹម ទិត្យ ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

២៩ សម្រាប់*ឆ្នាំ២០២២* ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់មួយត្រូវបានរំពឹងទុកគឺ (iii) ការចេញសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។

៣០ ប្រសិនបើសំណុំរឿង ០០៣ និង/ឬសំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះទាំងមូល ឬដោយផ្នែក ពេលវេលាកំណត់សម្រាប់សំណុំរឿងទាំងនេះនឹងត្រូវព្យាករណ៍នៅពេលនោះ។

៣១ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដែលបានគ្រោងទុក មានបង្ហាញជូនក្នុងតារាងដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងផែនការនេះ។

01740219

តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកដែលរួមមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ កំណែលើកទី ២៧ - ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

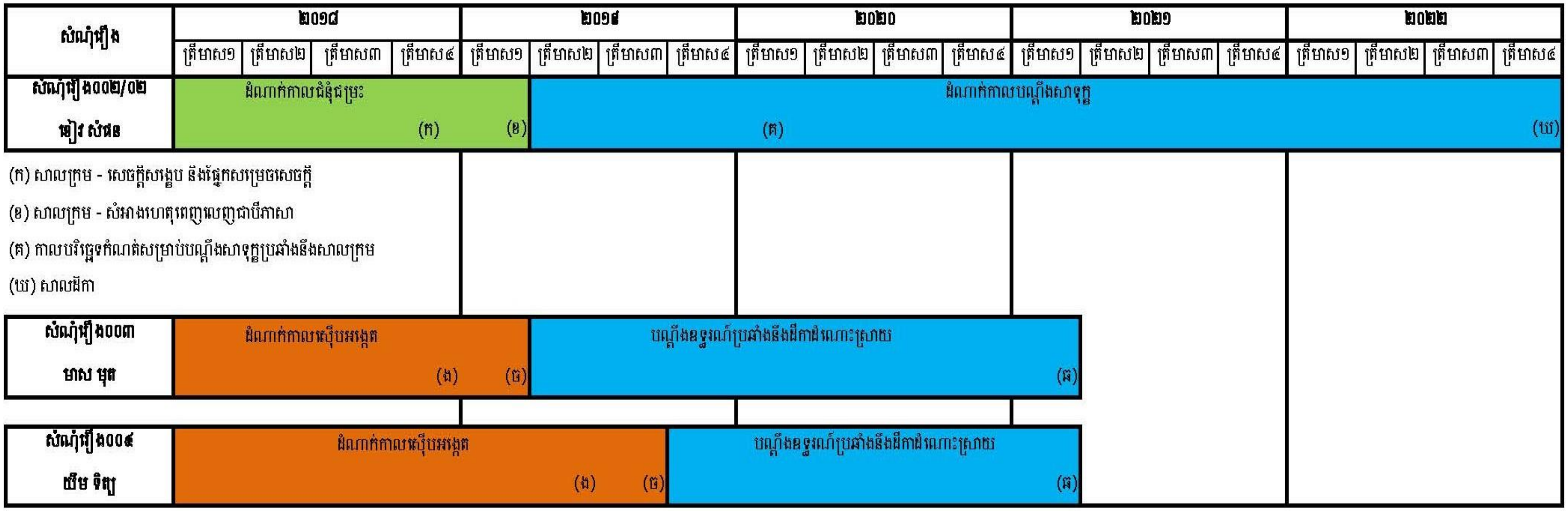

(ង) ដីកាដំណោះស្រាយដាច់ដោយឡែកតែមួយភាសា

(ច) ដីកាដំណោះស្រាយដាច់ដោយឡែកជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ

(ឆ) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ